

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

12

Vragen van het lid **Gesthuizen** (SP) aan de Minister van Economische Zaken over *het bericht dat Ahold na de fusie met Delhaize leveranciers met terugwerkende kracht minder gaat betalen* (ingezonden 25 augustus 2016).

Antwoord van Minister **Kamp** (Economische Zaken) (ontvangen 21 september 2016).

Vraag 1 t/m 4

Kunt u een reactie geven op het bericht «Plan van Ahold Delhaize om minder aan leveranciers te betalen, schendt gedragscode»?¹

Klopt het dat Ahold Delhaize grote leveranciers met terugwerkende kracht tot begin 2016 minder wil gaan betalen en dat een afkoopsom moet worden betaald over de periode voor 2016?

Is het afdwingen van prijsverlagingen met terugwerkende kracht volgens u een oneerlijke handelspraktijk, ook gelet op de Code Eerlijke Handelspraktijken?

Heeft u indicaties dat Ahold Delhaize of haar dochterondernemingen deze maatregel ook voor kleinere leveranciers gaat doorvoeren?

Antwoord 1 t/m 4

Ik heb kennisgenomen van de mediaberichten over de gesprekken tussen Ahold Delhaize en verschillende van haar leveranciers. Inmiddels heeft de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) deze gesprekken door middel van een brief ook onder de aandacht gebracht van de stuurgroep gedragscode eerlijke handelspraktijken voor de agrofoodsector. Deze stuurgroep vloeit voort uit de pilot met gedragscodes voor eerlijke handelspraktijken in de agrofoodsector die in 2013 is gestart en in 2015 is afgerond en geëvalueerd². Na afronding van de pilot is afgesproken de pilotgroep twee keer per jaar bijeen te laten komen als stuurgroep gedragscode eerlijke handelspraktijken agrofood (hierna stuurgroep). In de stuurgroep zitten vertegenwoordigers van FNLI, het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) en Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO). De stuurgroep is inmiddels bij elkaar gekomen en heeft afgesproken om op korte termijn weer

¹ Plan van Ahold Delhaize om minder aan leveranciers te betalen, schendt gedragscode, Volkskrant, 15 augustus 2016 (<http://www.volkskrant.nl/economie/plan-van-ahold-delhaize-om-minder-aan-leveranciers-te-betalen-schendt-gedragscode~a4358331/>)

² Zie ook de Kamerbrief over evaluatie pilots gedragscode eerlijke handelspraktijken (Kamerstuk 22 112, nr. 2111)

bij elkaar te komen. Ik wacht de uitkomst van dit overleg af alvorens een verdere inhoudelijke reactie te geven.

Vraag 5 en 6

Heeft u indicaties dat andere inkooporganisaties soortgelijke maatregelen gaan treffen?

Die indicaties heb ik niet.

Hoe groot is het marktaandeel van Ahold Delhaize op de Nederlandse en Belgische inkoopmarkt voor levensmiddelen en is daarmee sprake van een dominante positie ten opzichte van leveranciers?

Antwoord 5 en 6

Precieze cijfers over marktaandelen op de inkoopmarkt zijn niet bekend. Op de Nederlandse retailmarkt had Albert Heijn in 2015 een marktaandeel van 35%, terwijl Delhaize een aandeel had van 24% op de Belgische markt. Of daarmee sprake is van een dominante positie ten opzichte van leveranciers hangt af van meerdere factoren, zoals de mate van verkoopmacht en marktaandelen van leveranciers, de onderlinge relatie tussen verkoper en inkoper en de mate van concurrentie tussen supermarkten onderling. Verkoopmacht van de leverancier is niet alleen afhankelijk van de schaal-grootte van de betreffende leverancier, maar ook van de mate van substitu-eerbaarheid van en consumentenvoorkeur voor zijn product. Vanuit mededin-gingsrechtelijk oogpunt is in situaties met een dominante positie relevant of sprake is van misbruik van een economische machtspositie. Het bestaan van onderhandelingsmacht hoeft op zichzelf niet het concurrentieproces te schaden.

Vraag 7 en 8

Is bij een dominante positie de uitnodiging voor een gesprek over het verlagen van de prijzen volgens u vrijblijvend voor leveranciers?

Wat zijn de gevolgen voor leveranciers als zij het gesprek niet aangaan of niet tot een akkoord komen?

Antwoord 7 en 8

De inhoud van de onderhandelingen is mij niet bekend. Over de mate van vrijblijvendheid en de eventuele gevolgen van deze onderhandelingen kan ik dus geen uitspraken doen.

Vraag 9

Welke mogelijkheden hebben leveranciers om problemen in gesprekken met klanten met een positie als die van Ahold Delhaize aan te kaarten?

Antwoord 9

Voor gesprekken tussen bedrijven zijn geen specifieke regels gesteld. Contractsvrijheid, zoals vastgelegd in het Burgerlijk Wetboek, staat voorop. Wel zij in dit kader wederom gewezen op de pilot met gedragscodes voor eerlijke handelspraktijken in de agrofoodsector en de hieruit voortvloeiende stuurgroep. Via de gedragscode³ zijn vrijwillig gedragsregels afgesproken waar betrokkenen zich aan hebben gecommitteerd. Alle in Nederland actieve supermarkten zijn hierbij aangesloten, alsmede een groot aantal fabrikanten en leveranciers⁴. Tijdens de pilot was voorzien in opties voor klachtbehandeling en geschilbeslechting⁵. Ook kon anoniem worden geklaagd via de brancheorganisaties.

Vraag 10

Bestaan er bij de mogelijkheden tot het aankaarten van deze problemen verschillen tussen grote en kleine leveranciers?

³ Zie voor de gedragscode http://www.supplychaininitiative.eu/sites/default/files/dutch_version_principles.pdf

⁴ Zie voor de gehele lijst aan deelnemers http://www.supplychaininitiative.eu/nl/node/7?field_country_tid=28

⁵ Hiervoor werd aangesloten bij de principes van het Supply Chain Initiative. Voor een uitgebreide beschrijving zie: http://www.supplychaininitiative.eu/sites/default/files/entr-2013-00308-00-01-nl-tra-00final_0.pdf en <http://www.lto.nl/media/default.aspx/emma/org/10835128/Handleiding+Gedragscode+Eerlijke+Handelspraktijken+Agrofood.pdf>

Antwoord 10

Er bestaan geen verschillen tussen grote en kleine leveranciers bij de mogelijkheden tot het aankaarten van deze problemen.

Vraag 11

Welke mogelijkheden heeft de Autoriteit Consument en Markt om deze zaak te onderzoeken en bent u bereid haar te vragen dit te doen?

Antwoord 11

De nationale en Europese mededingingsregels verbieden marktpartijen misbruik te maken van een economische machtspositie. De ACM houdt hier toezicht op en neemt signalen over misbruik van economische machtsposities serieus. Dit geldt ook als het gaat over inkoopmacht. Voor misbruik van een economische machtspositie moeten zowel de economische machtspositie als het misbruik worden aangetoond. Zolang er geen sprake is van misbruik van een economische machtspositie, heeft de ACM geen aanknopingspunten om op te treden. Zoals ik hierboven heb opgemerkt wordt momenteel over de casus gesproken in de stuurgroep. Ik zie daarom op dit moment geen aanleiding ACM te vragen de zaak te onderzoeken.

Vraag 12

Kunt u aangeven wanneer u de brief over de uitvoering van de motie Gesthuizen c.s. zult sturen?⁶

Antwoord 12

Ik ben op dit moment nog in overleg met verschillende partijen over de motie Gesthuizen (Kamerstuk 24 036, nr. 412). Ik zal de uitkomsten van dit overleg meenemen in mijn reactie op de motie en uw Kamer eind september 2016 nader informeren.

⁶ Kamerstuk 24 036, nr. 412